

Hr Teder
Eesti Vabariigi õiguskantsler
Õiguskantsleri Kantselei
info@oiguskantsler.ee

17.01.2014 nr 4-7/34

Lugupeetud härra õiguskantsler

Pöördume Teie poole murega seoses Tallinna Linnavalitsuse poolt täitmata jäetud Erakooliseaduse § 22² tuleneva kohustuse ning Riigikohtu otsuse tõttu.

Haridus- ja Kultuuriselts Läte on mittetulundusühing, mis peab Keilas waldorfpedagoogikal põhinevat kooli nimega Erakool Läte. Kool tegutseb hetkel kuueklassilisena ning tänase seisuga õpib koolis kokku 93 õpilast 10-st erinevast omavalitusest. Erakool Läte näol ei ole tegemist kasumit taotleva ettevõttega, vaid kodanikualgatuse korras sündinud kooliga, mida peavad üleval lapsevanemad ning seda suuresti oma vabast tahtest, saamata rahalist tasu. Kooli tegemisega saab lähemalt tutvuda seltsi kodulehel www.late.ee

Eesti Vabariigi Põhiseaduse § 37 kohaselt on laste hariduse valikul otsustav sõna vanematel. Tänaसेks on valinud 93 lapse vanemad oma lastele hariduse omandamiseks Erakooli Läte. Nendest 93-st õpilasest 18 on Tallinna linna elanikud ning jaanuaris 2013 oli Tallinna registris 21 Lätte õpilast. Vastavalt Erakooliseaduse § 22² kohaselt lasub Tallinna linnal kohustus osaleda Haridus- ja Kultuuriseltsi Läte poolt peetava eraüldhariduskooli tegevuskulude katmises proportsionaalselt selles koolis õppivate Tallinna linna laste arvuga, tasudes PGS § 83 lg 6 sätestatud korras ja alustel Haridus- ja Kultuuriselts Läte poolt Tallinna linnale esitatud arved. Eeltoodut on kinnitanud Riigikohus oma 19. novembri 2012 aasta kohtuotsuses haldusasjas nr 3-11-2703, millega jäeti rahuldamata Tallinna Linnavalitsuse kassatsioonikaebuse ning muutmata Tallinna Halduskohtu 3. veebruari 2012 määrus.

Tallinna Linnavalitsus ei täida erakooliseadusest tulenevat kohustust ega ka kohtuotsuseid.

Edastame Teile Haridus-Kultuuriselts Läte ja Tallinna Linnavalitsuse omavahelise suhtluse kronoloogiliselt.

14.septembril 2011 esitasime omavalitustele taotlused ning arved tegevuskulude katmiseks vastavalt Erakooliseaduse § 22²

31.oktoobril 2011 saime Tallinna Haridusametilt e-kirja, kus teatati, et kuna linnal ja riigil on pooleli kohtuvaidlus, siis ei ole Tallinna linna eelarvesse erakoolidega arvlemiseks vajalikke vahendeid kavandatud.

21.november 2011 saatsime Tallinna Halduskohtusse hagi Tallinna LV vastu.

3.veebruar 2012 vastas Tallinna Halduskohus otsusega, mis kohustas Tallinna LV tasuma Lättele arved.

Tallinna LV esitas apellatsioonikaebuse Ringkonnakohtusse

7.juuni 2012 tuli Tallinna Ringkonnakohtu otsus, mis jättis Tallinna Linnavalitsuse apellatsioonikaebuse rahuldamata ja Tallinna Halduskohtu 03.02.2012 otsuse muutmata.

Tallinn esitas kassatsioonikaebuse Riigikohtusse

19.november 2012 saime Riigikohtu otsuse, millega ei võetud Tallinna LV kassatsioonikaebust menetlusse

6.detsembril 2012 tasus Tallinna LV Lätte arved september 2011 – detsember.2012

Alates jaanuar 2013 ei ole Tallinna LV arveid tasunud.

Konsulterides teiste erakoolide ja oma advokaadiga ning peale meie vastuseta nõudekirja pöördusime uuesti Tallinna Halduskohtusse, et Tallinna LV-le määrataks trahv kohustuste mittetäitmise eest.

22.juuli 2013 otsusega määras Tallinna Halduskohus Tallinna Linnavalitsusele trahvi 750 eurot ning kohustas tasuma Haridus- ja Kultuuriseltsile Läte kõik esitatud ja tulevikus esitatavad arved, mis puudutavad kooli tegevuskulusid.

Tallinna LV esitas apellatsiooni Tallinna Halduskohtule.

18.november 2013 määrusega jättis Tallinna Ringkonnakohtu Tallinna Halduskohtu määruse muutmata.

Tallinna LV esitas kassatsioonikaebuse Riigikohtusse.

Detsember 2013 saatsid 81 Erakool Läte lapsevanemat Tallinna Haridusametile selgitustaotlused (lisa 5), kus küsiti, millal Tallinn tasub võlad.

3.jaanuaril 2014 said esimesed 17 vanemat vastused Tallinna linnalt (lisa nr 6)

3.jaanuaril 2014 tasus Tallinna linnavalitsus jaanuar 2013 ja märts 2013 arved. Peale mitmeid telefonikõnesid Haridusameti ökonomikadirektorile Tanel Keresele tasus Tallinn veel veebruar 2013 arve ning 9.jaanuaril 2014 ka 89% aprill 2013 arvest. Rohkem Tanel Keresel sõnade kohaselt Tallinn ei maksa.

Halduskohtu otsustest on kohtutäituri poolt täidetavad üksnes menetluskude otsus, otsus avalik-õiguslike rahaliste sissenõuete kohta (s.o. otsus, kus haldusorganil on rahaline nõue) ning kahjuhüvitise nõue haldusorgani vastu. Seadusandja on lähtunud sellest põhimõttest, et halduse kandja ei hoia oma kohustuste täitmisest kõrvale. Seega ei kuulu halduskohtu kohustav lahend ka täitedokumentide hulka. Selle asja kurbloomisus seisnebki selles, et samal ajal kui halduskohtu kohustavat lahendit kohtutäitur täita ei saa, on Lätte nõuded ikkagi puhtalt avalik-õiguslikud. See põhineb linna, kui halduse kandja kohustusel oma laste hariduskulud katta. Seega ei võta ka tsiviilkohus sellist hagi menetlusse, kuivõrd tegemist on halduskohtu pädevusse kuuluva õigussvaidlusega.

Ka viivisnõude regulatsioon omavalituse võlgnevuse korral puudub, põhjus on jällegi seesama – halduse kandja on aus ja maksejõuline ning ei jäta niisama oma kohustusi täitmata. Viivisintressi saab haldusorganilt küsida küll kahjunõudelt ja alusetu rikastumise nõudelt, tavaliselt võlgnevuselt aga pole selle tasumist seadusega ette nähtud.

Kui kohalik omavalitus hoiab kõrvale nii seaduse, kui ka kohtotsuste täitmisest, siis mis saab?

Eelnevast on näha, et kuigi seadus on kehtiv ja üheselt mõistetav ning kuni riigikohtuni on vaieldud ja Tallinna LV on kohustus osaleda tegevuskulude katmises, siis ikkagi seadust ega kohtuotsust ei täideta.

Kooli eelarve on koostatud vastavalt Eesti Vabariigis kehtivatele seadustele. Samuti oleme kooli eelarves hoidnud kokku niipalju kui võimalik. Siiski on Tallinna LV võlg kasvanud juba nõnda suureks, et veebruaris 2014 oleme sunnitud võtma laenu, et kooli tegevuskulusid katta.

Isegi, kui laen mõneks ajaks kergendab meie finantsilist olukorda, siis Tallinna võlg kasvab kuust kuusse.

Palume teilt õiguskantsleri pädevuses olevate meetmete tarvitusele võtmist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Margus Pikani
Juhatuse esimees

Kirjas mainitud dokumendid on üleval tasuta serveris dropbox

1. Haldusasi nr 3-11-2703

Tallinna Halduskohtu otsus 3.veebruar 2012

<https://www.dropbox.com/s/karszzjtoohamok/03.02.2012%20kohtuotsus%20haldusajas%20nr%203-11-2703.pdf>

Tallinna Ringkonnakohtu otsus 7.juuni 2012

https://www.dropbox.com/s/l7lfyhp8alv4gu/7_06_12%20Ringkonnakohtu%20otsus.pdf

Riigikohtu lahend 19.november 2012

https://www.dropbox.com/s/md7xyt24wuwyofz/Riigikohtu%20lahend%2019_11_12.pdf

2. Haldusaja nr 3-11-2703 trahvinõue

Tallinna Halduskohtu trahvimäärus 22.juuli 2013

https://www.dropbox.com/s/ybxjndc7lffm9h/22_07_%202013%20Halduskohtu%20trahvim%C3%A4%C3%A4rus.pdf

Tallinna Ringkonnakohtu määrus 18.november 2013

https://www.dropbox.com/s/ybxjndc7lffm9h/22_07_%202013%20Halduskohtu%20trahvim%C3%A4%C3%A4rus.pdf

3. **Tallinna Haridusameti vastus 31.oktoober 2011**
<https://www.dropbox.com/s/5ew7tg0zzvpr9tb/31.10.11%20Tallinna%20Haridusameti%20vastuskiri.pdf>
4. **Tallinna Haridusameti vastus 11.november 2013**
https://www.dropbox.com/s/gmj41160h6xey0r/143.3_4_7_14.11.13_%20Tallinna%20vastus.pdf
5. **Lätte lastevanemate selgitustaotlused detsember 2013. Kolm näidet, kuidas ja mida selgitustaotluses küsiti.**
<https://www.dropbox.com/s/b56ipsv1p2dj5fd/selgitustaotlus.doc>
<https://www.dropbox.com/s/3q7w1wn9be6m0r5/Selgitustaotlus%20K.Heinloo.doc>
<https://www.dropbox.com/s/enw44p9sddowzfc/Selgitustaotlus%20%20A.Polman.doc>
<https://www.dropbox.com/s/k0apsonzzw5i0p1/Selgitustaotlus%20L.Vahre.doc>
6. **Tallinna LV vastus, 3.jaanuar 2014 kõik vanemad said ühesuguse vastuse.**
<https://www.dropbox.com/s/wb1w2b18qtalzhi/Tallinna%20vastuskiri.rtf>

koostas:

Anne-Lii Kerge 5591 8618

Annelii@late.ee